

Mål C-509/23**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

8 augusti 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Administratīvā rajona tiesa (Förvaltningsdomstolen i första instans, Lettland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

7 augusti 2023

Klagande:

SIA Laimz

Motpart:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (Tillsynsmyndigheten för lotterier och hasardspel)

Saken i målet vid den nationella domstolen

Överklagande av beslut meddelat av Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (Tillsynsmyndigheten för lotterier och hasardspel, nedan kallad tillsynsmyndigheten), genom vilket klaganden ålades böter på grund av underlåtenhet att uppfylla villkoren i Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (lagen om åtgärder för att förhindra penningtvätt, finansiering av terrorism och kärnvapenspridning) vad beträffar granskning av kunder och kontroll av deras ställning.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

På grundval av artikel 267 FEUF efterfrågar den hänskjutande domstolen en tolkning av bestämmelserna i direktiv 2015/849, för att få klarlagt på grundval av vilka kriterier en person kan anses vara medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning och huruvida ansvariga enheter som tillhör en och samma koncern

sinsemellan får utbyta information rörande granskning av kunder och använda den erhållna informationen, samt vilka situationer som kräver åtgärder för kundkännedom.

Tolkningsfrågor

- 1) Ska artikel 3.11 a i direktiv 2015/849 tolkas så att en enskild person kan anses vara en medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning enbart på grund av den omständigheten att de båda ingår i ett och samma offentliga organ, utan att någon annan omständighet bedöms?
- 2) Ska [artikel 3.9] i direktiv 2015/849 tolkas så att det för att fastställa om en person har en politiskt utsatt ställning är nödvändigt att fastställa om den personen har en sådan befattning som nämns i den artikeln och dessutom göra en undersökning och kontrollera att det rör sig om en hög befattning och inte en befattning på mellannivå eller lägre nivå?
- 3) Ska artikel 45.1 i direktiv 2015/849, jämförd med punkt 8 i samma artikel, tolkas så att medlemsstaterna ska tillåta att sådana ansvariga enheter som nämns i artikel 2.1 i direktiv 2015/849, som anses vara bolag i en och samma koncern, utbyter information sinsemellan, bland annat genom att ingå avtal om utbyte av information och säkerställa ett ömsesidigt flöde av informationen och en möjlighet att åberopa den ömsesidigt, för att uppnå målen med direktiv 2015/849?
- 4) Medger även artikel 45.1 och 45.8 i direktiv 2015/849, jämförd med artikel 3.12 och 3.15 i samma direktiv, att den informationen, eller de besluten, används och åberopas i flera företag som ingår i en och samma koncern, när det rör sig om beslut som har fattats inom koncernen av ledningen för ett av koncernföretagen?
- 5) Ska artikel 14.5 i direktiv 2015/849, jämförd med artikel 8.2 i samma direktiv, tolkas så att ansvariga enheter inte är skyldiga att vidta kundkännedomsåtgärder med avseende på befintliga kunder om den frist som föreskrivs i den nationella lagstiftningen inte har löpt ut och inte heller den frist som följer av förfarandena i systemet för intern kontroll för att på nytt vidta kundkännedomsåtgärder och den ansvariga enheten inte har någon kännedom om nya omständigheter som skulle kunna påverka den riskbedömning som gjorts med avseende på kunden i fråga?
- 6) Ska den skyldighet för ansvariga enheter som föreskrivs i artikel 11 d i direktiv 2015/849, att vidta kundkännedomsåtgärder vid utbetalning av vinster, betalning av insatser, eller båda, vid transaktioner om minst 2 000 euro, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband, tolkas så att sådana åtgärder ska vidtas varje gång det totala transaktionsbeloppet uppgår till 2 000 euro, oavsett inom

vilket tidsintervall beloppet 2 000 euro som föreskrivs i den bestämmelsen uppnås på nytt?

Anförda unionsbestämmelser

Fördraget om Europeiska unionen, artikel 5.4 första stycket.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG: skäl 30, 31, 32 och 34 samt artiklarna 3.9, 3.11 a, 3.12, 3.15, 5, 8.1, 8.2, 11 a, d och f, 13.1 a–d, 13.2, 14.5, 26.2, 45.1 och 45.8.

Rättspraxis

EU-domstolens dom av den 17 november 2022, LM, C-562/20 Rodl & Partner, ECLI:EU:C:2022:883, punkt 91.

Anförda nationella bestämmelser

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (lagen om åtgärder för att förhindra penningtvätt, finansiering av terrorism och kärnvapenspridning): ¹ Artikel 1.2¹ a, 1.8¹, 1.18 och 1.18², 3.1.7, 3.2 och 3.2¹, 10.1, 11.1.1 och 11.1.4, 11¹.1.1, 11¹.1.5, 11¹.2, 11¹.6 och 11¹.7, 25.2 och 29.1.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Klaganden är ett bolag som är registrerat i Republiken Lettlands bolagsregister. Dess affärsverksamhet utgörs av tillhandahållande av tjänster inom området hasardspel och vadhållning. Hela klagandens aktiekapital ägs av SIA Optibet, vars affärsverksamhet också utgörs av hasardspel och vadhållning. Båda bolagen ingår i koncernen Enlabs AB, som är registrerad i Sverige.
- 2 Den 2 mars 2020 ingick klaganden och SIA Optibet ett avtal för att underlätta tillgång till tekniska lösningar, enligt vilket SIA Optibet utvecklade en teknisk lösning för att samla in och behandla information i enlighet med kraven i lagen om åtgärder för att förhindra penningtvätt, finansiering av terrorism och

¹ All lettisk lagstiftning som är allmänt tillämplig, i sin nuvarande och tidigare lydelse, finns på webbplatsen: <https://likumi.lv/>.

kärnvapenspridning (nedan kallad lagen om åtgärder). SIA Optibet inhämtar information från tredje man för att bedöma och hantera risker med avseende på kraven i lagen om åtgärder, rörande personer i politiskt utsatt ställning, situationen när det gäller sanktioner och situationen när det gäller negativ information i medier. I egenskap av moderbolag till klaganden ger SIA Optibet klaganden tillgång till tekniska lösningar och informationstjänster som tredje man tillhandahåller för att säkerställa ett så effektivt resursutnyttjande som möjligt och för att på ett enhetligt sätt uppfylla kraven i lagen om åtgärder inom koncernen.

- 3 Tillsynsmyndigheten gjorde den 10 februari 2022 och den 4 mars 2022 en kontroll av klaganden på området förhindrande av penningtvätt och slog fast att en av klagandens kunder, till vilken klaganden hade tillhandahållit interaktiva hasardspelstjänster sedan den 23 augusti 2021 (nedan kallad kunden), skulle anses ha anknytning till en person i politiskt utsatt ställning.
- 4 Den 14 mars 2022 gjorde tillsynsmyndigheten en ny kontroll av klaganden. Vid den undersöktes inbetalningar som kunden hade gjort den 27 och 28 januari 2022, när kunden registrerades som spelare, hur kundens identitet fastställdes, hur systemet för intern kontroll hade tillämpats på denne samt vilka förfaranden som hade tillämpats i samband med granskningen av kunden. Den 14 mars 2022 upprättades ett protokoll för denna kontroll. I protokollet anges följande:
- 5 Om det konstateras att kunden är en person i politiskt utsatt ställning ska affärsförbindelsen med denne avslutas. Om kunden däremot är en familjemedlem till en person i politiskt utsatt ställning eller en medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning, får affärsförbindelsen fortsätta om klagandens ledning lämnar sitt samtycke.
- 6 Åren 2020, 2021 och 2022 fann klaganden inte att det förelåg några affärsförbindelser med medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning. Klaganden gjorde inte heller någon granskning av kunden efter att granskningströskeln (2 000 euro) hade uppnåtts den 26 augusti 2021, vilket skulle ha krävt att det hade begärts information från kunden om inkomstkällorna, inkomsternas storlek, budgeten för hasardspel och om denne var en person i politiskt utsatt ställning, eller familjemedlem eller medarbetare till en sådan person, och att informationen i allmänt tillgängliga databaser hade kontrollerats för att identifiera ytterligare riskfaktorer.
- 7 Mot bakgrund av kundens spelvanor och insatsernas storlek, inledde klaganden den 31 januari 2022 en ingående granskning med avseende på kunden och begärde ytterligare information från denne. Klaganden beaktade de inbetalningar som kunden hade gjort till ett värde av 15 000 euro, vilka gjorde att en medelhög-hög risknivå fastställdes för kunden den 14 september 2021, samt de historiska uppgifter om kunden som härrörde från dennes kundprofil hos SIA Optibet. På grundval av det avtal om utbyte av uppgifter som klaganden hade ingått med SIA Optibet, följde klaganden det beslut som SIA Optibets ledning hade fattat den 27 mars 2020 att fortsätta med förbindelsen med högriskkunden. Någon granskning

eller jämförelse mellan klagandens kunder och den information som inhämtats från SIA Optibet i samband med dess granskning av kunden, görs normalt sett inte.

- 8 Följaktligen fann tillsynsmyndigheten, till följd resultaten av den kontroll som den hade gjort, att klaganden inte hade granskat kunden trots att den tröskel hade uppnåtts då en granskning krävs, inte hade fastställt om kunden var medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning och inte hade underkastat kunden någon ingående granskning i detta avseende.
- 9 Mot bakgrund av detta beslutade tillsynsmyndigheten den 15 juni 2022 att ålägga klaganden böter på grund av att denne hade underlåtit att uppfylla kraven i lagstiftningen.
- 10 I sitt beslut fann tillsynsmyndigheten att när klaganden inledde affärsförbindelsen med kunden och därefter utvecklade den, fick denne inte använda sig av och förlita sig på den granskning av kunden som ett annat företag (SIA Optibet) hade gjort, trots att det företaget hade anknytning till klaganden. I stället skulle klaganden ha gjort en självständig och oberoende granskning. Tillsynsmyndigheten menade att eftersom klaganden använde sig av och förlitade sig på information som denne hade fått från ett annat företag och inte själv begärde information från kunden, kan klaganden under en längre tid anses ha underlåtit att vidta åtgärder för att försäkra sig om att kunden inte hade ställning som medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning och därmed tillämpade klaganden inte villkoren för skärpt övervakning. Tillsynsmyndigheten fann således att klaganden inte hade tillämpat systemet för intern kontroll av kunder på rätt sätt och inte hade granskat dessa.
- 11 Tillsynsmyndigheten ansåg att klagandens kund var en medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning, eftersom denne utförde uppgifter som tjänsteman i en sammanslutnings ledningsorgan samtidigt som en person i politiskt utsatt ställning.
- 12 Den 18 juli 2022 överklagade klaganden tillsynsmyndighetens beslut till Administratīvā rajona tiesa (Förvaltningsdomstolen i första instans, Lettland) och yrkade att det skulle ogiltigförklaras.

Parternas huvudargument

- 13 Klaganden har gjort gällande att denne har ingått ett avtal om utbyte av information med SIA Optibet. Enligt detta avtal har SIA Optibet tillhandahållit klaganden den information som krävts för att uppfylla kraven i lagen om åtgärder med avseende på varje spelare som är kund hos SIA Optibet och som senare har blivit kund hos klaganden. Klaganden anser därför att det inte var nödvändigt att på nytt begära och kontrollera den information som SIA Optibet hade inhämtat med avseende på en viss kund, som tidigare varit kund hos det bolaget, utan att den informationen även kunde användas i affärsförbindelsen mellan klaganden

och kunden. Enligt klaganden gäller detta även ledningens beslut rörande gemensamma kunder, eftersom det finns en anknytning mellan SIA Optibet och klaganden.

- 14 Klaganden anser att tillsynsmyndigheten tolkar uttrycket ”annan nära anknytning” i artikel 1.18² i lagen om åtgärder på fel sätt, genom att myndigheten anser att den omständigheten att en kund arbetar i ett offentligt organ där det även arbetar en person i politiskt utsatt ställning, i sig utgör ett skäl att anse att kunden har en anknytning till en person i politiskt utsatt ställning. Klaganden menar att det för att klarlägga huruvida det finns en sådan anknytning behöver göras en komplex individuell bedömning, där den omständigheten inte är den enda avgörande faktorn när det gäller den ifrågavarande personens ställning.
- 15 Tillsynsmyndigheten har påpekat att lagen om åtgärder inte föreskriver att ett avtal om utbyte av information mellan hasardspels- och lotteriaktörer får ingås. Tillsynsmyndigheten menar att kunden avslutat sin affärsförbindelse med SIA Optibet när denne inledde en affärsförbindelse med klaganden, och att det därför fanns ännu starkare skäl till att klaganden inte fick använda information som SIA Optibet hade inhämtat. Följaktligen anser tillsynsmyndigheten att det har uppstått en ny affärsförbindelse mellan klaganden och kunden utan kundkännedom. Enligt tillsynsmyndigheten står klaganden och SIA Optibet, i egenskap av ekonomiska aktörer och innehavare av tillstånd för att anordna hasardspel i Lettland, inte i något förhållande till varandra på grund av en enda koncerns rättsliga ställning. Tillsynsmyndigheten menar att SIA Optibet, som är delägare i klaganden, i sin tur är en hasardspelsaktör som har tillstånd och som omfattas av lagen om åtgärder och att samma krav är tillämpliga på SIA Optibet som på klaganden. SIA Optibet bedriver sin verksamhet i enlighet med sitt system för intern kontroll för att säkerställa att den lagen efterlevs. Enligt tillsynsmyndigheten medger inte regelverket att uppgifter om kunder utbyts med ett annat företag, eftersom det skulle få till följd att mottagaren av informationen inte skulle behöva uppfylla sina lagstadgade skyldigheter. Det är bara kreditinstitut och finansiella institut som får ta del av resultaten av en granskning av en kund. Enligt tillsynsmyndigheten kan den omständigheten att man varit tjänsteman under en längre tid inom ett verkställande organ samtidigt som en person som ansetts vara i politiskt utsatt ställning, göra det möjligt för personen i politiskt utsatt ställning att med hjälp av en annan person dölja missbruk av offentlig makt för privata ändamål.

Kortfattad redogörelse för skälen till att begära förhandsavgörande

- 16 [1.] Begreppet ”medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning” har förts in i lagen om åtgärder i överensstämmelse med artikel 3.11 i direktiv 2015/849, där begreppet ”kända medarbetare” definieras. I artikel 3.11 i direktiv 2015/849 klargörs vad som avses med ”medarbetare” i det direktivet, nämligen fysiska personer om vilka det är känt att de har andra nära affärsförbindelser med en person i politiskt utsatt ställning. För att en person ska anses vara en medarbetare enligt direktivet, är det således bara de nära affärsförbindelserna som är relevanta.

Enligt artikel 1.18² i lagen om åtgärder avses emellertid med en medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning en person som i allmänhet har nära affärsförbindelser eller andra nära förbindelser med den personen.

- 17 Enligt de klargöranden som finns i Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijas (Riktlinjer för hantering av risker för penningtvätt och finansiering av terrorism och kärnvapenspridning hos personer i politiskt utsatt ställning, deras familjemedlemmar och medarbetare till dem) som utarbetats av Latvijas Republikas Finanšu izlūkošanas dienests (den lettiska finansunderrättelsemyndigheten), avses med ”annan nära förbindelse” en förbindelse som kan göra det möjligt för personen i politiskt utsatt ställning att med hjälp av en annan person dölja missbruk av offentlig makt för privata ändamål. I synnerhet avses med medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning personer som inte tillhör familjekretsen (som vänner m.m.), som är framstående medlemmar i samma politiska parti, offentliga organ eller fackliga organisation som personen i politiskt utsatt ställning, till exempel personer som är allmänt kända i samhället. I det här sammanhanget är det viktigaste kriteriet att det finns en ”nära förbindelse” som kan göra det möjligt för personen i politiskt utsatt ställning att med hjälp av en annan person dölja missbruk av offentlig makt för privata ändamål. Enligt riktlinjerna kan den omständigheten att man tillhör samma offentliga organ innebära att det anses finnas en nära förbindelse.
- 18 Dels utgör enbart den omständigheten att personerna ingår i samma offentliga organ en faktor som innebär en ökad risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, i synnerhet om någon av personerna innehar eller har innehaft en politiskt viktig befattning eller är en välkänd eller framstående person i samhället, eftersom risker, såsom påpekas i skäl 30 i direktiv 2015/849, i sig är varierande, och variabler själva eller i förening kan öka eller minska de potentiella riskerna. Det bör emellertid beaktas att denna omständighet inte alltid är uppenbar, eftersom det bara är tjänstemännen som finns i de offentliga registren, och i organ med många medarbetare brukar denna information inte vara tillgänglig för allmänheten. Dessutom finns det i Lettland inte något offentligt register där alla offentliga sammanslutningar eller organ ska registrera och offentliggöra uppgifter om sina medarbetare.
- 19 Dels utgör de offentliga organens syfte, uppbyggnad och storlek faktorer som i hög grad skiljer sig åt och som kan påverka sannolikheten för att det uppstår en risk. Det är viktigt att fastställa de ifrågavarande personernas ställning och deras ömsesidiga samspel inom organet (till exempel tjänsteman, medarbetare, huruvida de kan påverka processer eller inte m.m.), det offentliga organets verksamhetsområde (till exempel huruvida organet har någon koppling till frågor som rör politiska eller finansiella processer) och andra omständigheter. Samtidigt ska det emellertid beaktas att en sådan bedömning kan kräva ytterligare resurser från den ansvariga enheten, eftersom det bara är genom att samla in och analysera ytterligare information som det är möjligt att avgöra om personer som ingår i samma offentliga organ har en nära förbindelse med varandra.

- 20 När det gäller medarbetare är det viktigt att klarlägga huruvida någon av dem har sådana befattningar som nämns i artikel 3.9 i direktiv 2015/849, vilka, såsom betonas i den artikeln, inte omfattar tjänstemän på mellannivå eller lägre tjänstemän. Vidare klargörs i den artikeln i direktivet att begreppet person i politiskt utsatt ställning inte avser varje känd eller framstående person inom det politiska området, utan en person som uppfyller villkoren i den artikeln och har ställning som högre tjänsteman. Härav följer att för att slå fast att en person har anknytning till en person i politiskt utsatt ställning, räcker det inte att konstatera att en av dessa personer är känd bland allmänheten eller innehar eller har innehaft en befattning som skulle kunna motsvara dem som anges i artikel 3.9 i direktiv 2015/849, utan att kontrollera om det rör sig om en hög befattning. Det kräver att det görs en individuell bedömning.
- 21 Det är således nödvändigt att klargöra huruvida artikel 3.11 a i direktiv 2015/849 ska tolkas så att en enskild person kan anses vara medarbetare till en person i politiskt utsatt ställning enbart på grund av att dessa personer ingår i samma offentliga organ, utan att någon annan omständighet bedöms, i synnerhet om personen i fråga innehar eller har innehaft en befattning som skulle kunna motsvara dem som anges i artikel 3.9 i direktiv 2015/849, utan att dessutom kontrollera om det rör sig om en hög befattning.
- 22 [2.] Enligt skäl 35 i direktiv 2015/849 är det för att undvika upprepade kundidentifieringsförfaranden lämpligt att kunder som redan har identifierats på annat håll får introduceras för ansvariga enheter.
- 23 Enligt artikel 45.1 i samma direktiv ska medlemsstaterna kräva att ansvariga enheter inom en koncern genomför koncernens riktlinjer och rutiner, inbegripet dataskyddsriktlinjer samt riktlinjer och rutiner för informationsutbyte inom koncernen för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessa riktlinjer och förfaranden ska genomföras effektivt på filialnivå och på majoritetsägda dotterbolag i medlemsstater och tredjeländer. Vidare föreskrivs i artikel 45.8 i direktiv 2015/849 att medlemsstaterna ska se till att informationsutbytet inom koncernen tillåts.
- 24 Följaktligen kan slutsatsen dras att företag inom en och samma koncern, som klaganden och SIA Optibet, inte bara har rätt utan även skyldighet att utbyta information, bland annat genom att ingå avtal om utbyte av information och säkerställa ett ömsesidigt flöde av denna information och en möjlighet att göra den gällande ömsesidigt. Vidare är medlemsstaterna skyldiga att se till att ett sådant utbyte av information inom koncernen är tillåtet och tillräckligt för att den ansvariga enheten i fråga ska anses ha granskat sin kund. Den omständigheten att denna rätt tillerkänns alla ansvariga enheter som nämns i artikel 2.1 i direktiv 2015/849 (och inte bara kreditinstitut och finansiella institut), gör det dels möjligt att undvika upprepade (inom en koncern) kundidentifieringsförfaranden i sak och dels säkerställs en effektiv användning av resurserna för företagen i koncernen.

- 25 I artikel 13.1 i direktiv 2015/849 föreskrivs de åtgärder för kundkännedom som ansvariga enheter ska vidta enligt punkt 2 i samma artikel. Samtidigt föreskrivs emellertid i punkt 2 i den artikeln att ansvariga enheter själva får reglera sådana åtgärders omfattning utifrån en riskkänslighetsanalys. Följaktligen anser den hänskjutande domstolen att detta gör det möjligt att återropa information som har inhämtats som ett resultat av informationsbytet inom koncernen gällande gemensamma kunder. Enligt den hänskjutande domstolen bekräftats detta av artikel 26.2 i direktiv 2015/849, i vilken det föreskrivs att medlemsstaterna ska förbjuda ansvariga enheter att anlita tredje parter som är etablerade i högrisktredjeländer. Medlemsstaterna får från det förbudet undanta filialer och majoritetsägda dotterföretag till ansvariga enheter som är etablerade i unionen om dessa filialer och majoritetsägda dotterföretag helt och hållet följer koncernens riktlinjer och rutiner i enlighet med artikel 45. Direktivet möjliggör således ett ömsesidigt utbyte av information och en möjlighet att återropa den ömsesidigt när den inhämtas och används inom en koncern, i synnerhet när den inhämtas från ett företag inom koncernen som inte är etablerat i ett högrisktredjeländ.
- 26 Vidare föreskrivs i artikel 5 i direktiv 2015/849 att medlemsstaterna får införa strängare regler för att förebygga penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket i sin tur innebär att en medlemsstat faktiskt får begränsa kretsen av ansvariga enheter som tillerkänns de rättigheter som föreskrivs i artikel 45.8 i direktiv 2015/849.
- 27 [3.] Mot bakgrund av ovanstående överväganden är det även viktigt att få klarlagt huruvida artikel 45.1 och 45.8 i direktiv 2015/849, jämförd med artikel 3.12 och 3.15 i samma direktiv, även gör det möjligt att använda denna information, eller dessa beslut, och återropa dem i olika företag tillhörande en och samma koncern, när det rör sig om beslut som har fattats inom koncernen av ledningen för ett av koncernföretagen.
- 28 [4.] Enligt artikel 8.1 och 8.2 i direktiv 2015/849 ska medlemsstaterna se till att ansvariga enheter vidtar lämpliga åtgärder för att identifiera och bedöma riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism, med beaktande av riskfaktorer. Dessa åtgärder ska stå i proportion till de ansvariga enheternas typ och storlek. De riskbedömningar som avses i punkt 1 ska dokumenteras, uppdateras och göras tillgängliga för relevanta behöriga myndigheter och berörda självreglerande organ.
- 29 Enligt artikel 11 i direktiv 2015/849 ska ansvariga enheter vidta åtgärder för kundkännedom, bland annat när en affärsförbindelse ingås, när det råder osäkerhet om hur tillförlitliga eller tillräckliga tidigare erhållna kundidentifieringsuppgifter är, och, för tillhandahållare av speltjänster, vid utbetalning av vinster, betalning av insatser, eller båda, vid transaktioner om minst 2 000 euro, oavsett om transaktionen utförs vid ett enda tillfälle eller flera tillfällen som förefaller ha samband. Vidare föreskrivs i artikel 14.5 i samma direktiv att medlemsstaterna ska kräva att ansvariga enheter inte bara vidtar åtgärder för kundkännedom gentemot alla nya kunder utan även vid lämpliga tidpunkter gentemot befintliga

kunder, efter en riskkänslighetsanalys, bland annat när en kunds relevanta omständigheter förändras.

- 30 Av artikel 11.^{1.1}, 11.^{1.2} och 11.^{1.7} i lagen om åtgärder framgår att den ansvariga enheten enligt denna lag är skyldig att uppdatera kunduppgifterna på grundval av riskbedömningen av kunden, dock minst vart femte år.
- 31 Följaktligen föreskrivs i det ovannämnda regelverket att åtgärder för kundkännedom ska vidtas om de bedöms föreligga en risk, men inte mer sällan än vad som föreskrivs i de nationella bestämmelserna.
- 32 Klaganden anser att ett vidtagande av kundkännedsåtgärder gentemot befintliga kunder (inklusive sådana kunder om vilka man förfogar över information inom koncernen) före det sista datum som föreskrivs i lagstiftningen bygger på en riskbedömning. Klaganden menar att om den ansvariga enheten inte har konstaterat några risker när en kund bedöms, men det senare eventuellt uppkommer sådana risker före det sista datumet för att uppdatera kunduppgifterna, och den ansvariga enheten inte kan informeras om dessa risker, så är den enheten inte skyldig att i förväg vidta kundkännedsåtgärder gentemot befintliga kunder.
- 33 EU-domstolen har klargjort att artikel 14.5 i direktiv 2015/849, jämförd med artikel 8.2 i samma direktiv, ska tolkas på så sätt att en ansvarig enhet är skyldig att på grundval av en uppdaterad riskbedömning vidta kundkännedsåtgärder – vid behov skärpta åtgärder – gentemot en befintlig kund, när detta framstår som lämpligt, bland annat när en kunds relevanta omständigheter förändras. Detta gäller oberoende av att den i nationell rätt föreskrivna fristen för att göra en ny riskbedömning av denna kund ännu inte har löpt ut (dom av den 17 november 2022, *C-562/20 Rodl & Partner*, EU:C:2022:883, punkt 91).
- 34 I detta klargörande besvarade EU-domstolen emellertid inte frågan om hur man ska gå till väga om den ansvariga enheten inte hade kännedom om andra nya omständigheter gällande kunden i fråga som skulle ha kunnat påverka riskbedömningen av denna kund.
- 35 Av denna anledning bör den femte tolkningsfrågan ställas.
- 36 [5.] Mot bakgrund av att de skyldigheter som åläggs de ansvariga enheterna ska vara proportionella, bör den sjätte tolkningsfrågan ställas.